

VLAAMSE COMMISSIE ONROEREND ERFGOED

ADVIES VCOE 2016|017 VAN 11 FEBRUARI 2016

OVER DE ADVIESVRAAG VAN MINISTER GEERT BOURGEOIS VAN 18 JANUARI 2016 OVER DE
VOORLOPIGE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN TWEE GEËNTE BRUINE BEUKEN TE WETTEREN

*De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, rechtsgeldig samengesteld, brengt op 11 februari 2016
volgend advies uit:*

1. De VCOE ontving op 18 januari 2016 een adviesvraag van Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering en minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed over de voorlopige bescherming als monument van twee geënte bruine beuken in Wetteren. De commissie spreekt zich in voorliggend advies uit over de documenten in het kader van de voorlopige bescherming met name (a) het ministeriële besluit tot voorlopige bescherming, (b) de fotoregistratie, (c) het afbakeningsplan en (d) het beschermingsvoorstel.
2. Artikel 1 van het ministerieel besluit legt de bescherming van de twee geënte bruine beuken als monument vast. De veredelingsstechniek van het enten werd vooral vanaf eind 18de eeuw in Vlaanderen verspreid. De commissie stelt vast dat in de beschrijving van de erfgoedwaarden van de bomen sprake is van *“één van de oudst bewaarde voorbeelden van geënte beuken”*. De twee bomen zouden ca. 180 jaar oud zijn, maar nog steeds vitaal. Hun stamomtrekken, gemeten op 1 meter hoogte, bedragen respectievelijk 6,35 en 4,48 meter en zijn uitzonderlijk te noemen. Uit het inhoudelijk dossier blijkt dat er nog dikkere exemplaren bestaan in Vlaanderen, maar deze zouden minder vitaal zijn.

Op basis van een korte zoekopdracht in de Beltrees-databank, waarnaar in het inhoudelijk dossier wordt verwezen, stelt de commissie vast dat er in de omgeving van de beide bomen een bruine beuk met aanzienlijke stamomtrek staat (4,49 m gemeten op 1,5 m hoogte). De gezondheidstoestand van die boom wordt omschreven als ‘zeer weelderig en met afzonderlijke afmetingen’. Bijkomend stelt de commissie vast dat de twee geënte beuken niet zijn opgenomen op de inventaris van het houtig erfgoed met erfgoedwaarde. Het is daarom niet duidelijk waarom net deze bruine beuken voor bescherming worden voorgelegd. De commissie vraagt dit verder te verduidelijken.

De commissie ondersteunt evenwel artikel 1 van het ministerieel besluit waarin de voorlopige bescherming van de twee beuken als monument wordt vastgelegd.

De commissie gaat akkoord met de voorgestelde afbakening maar merkt op dat hierin verschillende constructies minstens gedeeltelijk worden meegenomen. De commissie wijst erop dat deze constructies geen enkele erfgoedwaarde hebben en slechts mee in de cirkelvormige afbakening vallen omwille van het ondergrondse wortelgestel en de grote kruinen. De commissie vraagt dat dit duidelijk in het besluit wordt opgenomen.

3. Artikel 2 van het ministerieel besluit verwijst naar de wetenschappelijke en historische waarde die de bescherming verantwoordt en beschrijft de erfgoedkenmerken en erfgoedelementen die het monument kenmerken. De commissie merkt op dat de beschrijving van de erfgoedwaarden zeer beknopt is. Wat betreft de historische waarde vraagt de commissie verder te verduidelijken in welke mate de hoedanigheid van de bomen als geënte beuken effectief bijdraagt aan de erfgoedwaarde van de bomen.
4. Artikel 3 van het ministerieel besluit gaat in op de beheersdoelstellingen. Er worden geen actieve beheersingrepen voorgesteld. De commissie vindt het positief dat er enkele codes van goede praktijk worden meegegeven in geval van een eventuele externe bedreiging van de

standplaats van de bomen.

5. De commissie gaat tevens akkoord met de voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van het monument die in artikel 4 worden geformuleerd.
6. Artikel 5 somt de toelatingsplichtige handelingen op. De commissie merkt op dat deze niet allemaal op maat van het te beschermen goed lijken geschreven. Zo lijkt er geen duidelijke relatie tussen de toelatingsplichten 10, 12, 14, 15 en 16 en de informatie uit het inhoudelijk dossier. Tot slot lijken toelatingsplichten 9 en 11 slechts zinvol in het kader van een veel grotere afgebakende oppervlakte. De commissie vraagt daarom de noodzaak van de toelatingsplichten 9 t.e.m. 12 en 14 t.e.m. 16 te verduidelijken of deze te schrappen uit het beschermingsbesluit.
7. Op basis van bovenstaande argumentatie en opmerkingen geeft de commissie een gunstig advies.

Namens de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed,

Michiel Deweydt
Voorzitter